

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ФАРМАЦЕВТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Серія «Наука»

ЛІКИ – ЛЮДИНІ.

СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ ФАРМАКОТЕРАПІЇ І ПРИЗНАЧЕННЯ ЛІКАРСЬКИХ ЗАСОБІВ

Матеріали IV Міжнародної
науково-практичної конференції

У двох томах

Том 2

12-13 березня 2020 року
м. Харків

*Реєстраційне посвідчення УкрІНТЕІ
№ 430 від 13 серпня 2019 року*

Харків
НФаУ
2020

Редакційна колегія:

Головний редактор – проф. А. А. Котвіцька

Заступник головного редактора – проф. І. В. Кіреєв

Члени редакційної колегії: проф. А.І. Федосов, проф. Т. В. Крутських, проф. А. Л. Загайко, доц. І.В. Кубарева, проф. П. І. Потейко, проф. Н. М. Кононенко, доц. М. Г. Бакуменко, проф. О. М. Кошовий, доц. В. Є. Кашута, доц. О. О. Рябова, доц. Н. В. Жаботинська, доц. Н. М. Трищук, доц. М. В. Савохіна, І. Б. Кніженко

Ліки – людині. Сучасні проблеми фармакотерапії і призна-
Л 56 чення лікарських засобів»: матеріали IV Міжнар. наук.-практ.
конф. (12-13 березня 2020 року) / у 2-х т. – Х. : НФаУ, 2020. –
Т. 2. – 696 с. – (Серія «Наука»).

ISSN 2412-0456

Збірник містить статті і тези доповідей IV Міжнародної науково-практичної конференції «Ліки – людині. Сучасні проблеми фармакотерапії і призначення лікарських засобів», де розглядаються проблеми фармакотерапії захворювань людини, наводяться результати експериментальних та клінічних досліджень, аспекти вивчення й упровадження нових лікарських засобів, доклінічні фармакологічні дослідження біологічно активних речовин природного і синтетичного походження. Наведено також праці, присвячені особливостям викладання медико-біологічних і клінічних дисциплін у закладах вищої освіти.

Видання розраховано на широке коло наукових і практичних працівників медицини і фармації.

Відповідальність за зміст наведених матеріалів несуть автори.

УДК 615:616-08

АНТИОКСИДАНТНИЙ ВПЛИВ ЛЕЦИТИН- ТА КВЕРЦЕТИНВМІСНОГО ФІТОГЕЛІВ НА ТКАНИНИ ПОРОЖНИНИ РОТА

Богату С.І.^{1,2}, Рожковський Я.В.¹

¹Одеський національний медичний університет, м.Одеса, Україна

²КНП «Міська стоматологічна поліклініка №3» Одеської міської ради, м.Одеса, Україна

Однією з важливих проблем сучасної стоматології є захворювання пародонта (ЗП), які характеризуються значною поширеністю та прогресуванням з віком, що в подальшому призводить до функціональних порушень як з боку органів ротової порожнини, так і з боку шлунково-кишкового тракту (ШКТ) (Чобанов Р.Э., Мамедов Р.М., 2009; Бойченко О.М., Сідаш Ю.В., 2013). Серед населення України за даними різних авторів, залежно від віку та регіону, поширеність ЗП становить 95-98% (Косенко К.Н., 2003; Павленко О.В. и соавт., 2005; Борисенко А.В., 2008; Чумакова Ю.Г., 2008), при цьому більш ніж у половини обстежених виявляють супутні захворювання.

Крім місцевих факторів (зубний наліт, зубний камінь, скупченість зубів тощо) важливу роль у розвитку патології пародонта відіграє соматична патологія. Найбільшу увагу приділяють патології пародонта при порушенні функції ШКТ, що зустрічається найчастіше (68-90% випадків), при цьому ступінь ураження тканин пародонта тісно корелює із важкістю та тривалістю соматичної патології (Манащук Н.В. та співавт., 2011; Осипова Ю.Л., Булкина Н.В., 2011; Мкртчян З.Г., 2011; Проданчук А.І. та співавт., 2012; Швець І.Є., 2015), створюються умови для розвитку синдрому «взаємного обтяження». В свою чергу серед захворювань ШКТ найпоширенішими, що уражують людей молодого активного віку є хронічний гастрит та гастродуоденіт (ХГ, ХГД), які займають до 85% у структурі гастродуоденальної патології. В свою чергу хелікобактер-асоційований ХГ переважає над іншими типами та займає до 85% у структурі хронічних гастритів (Григорьев П.Я. и соавт., 2001).

Численними експериментальними та клінічними дослідженнями було показано, що важливу роль в патогенезі ЗП відіграють процеси перекисного окиснення ліпідів (ПОЛ), які розвиваються внаслідок порушення циркуляції в тканинах пародонта, що є причиною тканинної гіпоксії (Демьяненко С.А., 2010).

Метою нашого дослідження було вивчити стан антиоксидантної системи (АОС) порожнини рота у пацієнтів із хелікобактер-асоційованою патологією (ХАП) ШКТ до лікування, а також її зміни внаслідок застосування запропонованих лецитин- та кверцетинвмісного фітогелів (ЛВФ, КВФ).

Для досягнення поставленої мети було обстежено 45 пацієнтів віком 18-35 років із ХАП ШКТ до та після лікування (через 1 та 6 місяців). Для порівняння була сформована контрольна група пацієнтів без соматичної патології. Обстеження проводилися лікарем-гастроентерологом (для верифікації діагнозу ХАП ШКТ та призначення ерадикаційної терапії) та лікарем-стоматологом.

Лікар-стоматолог проводив огляд ротової порожнини, визначав гігієнічні та пародонтальні індекси. Також зранку натщесерце збирали ротову рідину для проведення біохімічного аналізу та визначення стану антиоксидантної системи ротової порожнини (в ротовій рідині визначали вміст малонового діальдегіду (кінцевий продукт ПОЛ), активність еластази (маркер запалення), активність каталази та розраховували антиоксидантно-прооксидантний індекс (АПІ)).

Всім пацієнтам проводили лікування ХАП ШКТ та ЗП згідно із Протоколами. Всіх пацієнтів було розділено на дві групи. Пацієнтам 1-ї групи додатково в порожнині рота проводилися аплікації КВФ, пацієнтам 2-ї групи додатково призначали ЛВФ. Фітогелі (виробництво НВА «Одеська біотехнологія») призначали у вигляді аплікацій на слизову оболонку порожнини рота на 15-20 хв двічі на день після гігієнічної чистки зубів, після чого не можна було пити та їсти протягом 20-30 хв.

Результати дослідження. У всіх пацієнтів на тлі ХАП ШКТ в порожнині рота збільшені показники всіх гігієнічних та пародонтальних індексів, що вказувало на незадовільний рівень гігієни серед цих пацієнтів та на хронічний катаральний гінгівіт (ХКГ) різного ступеню. Однак після проведеного лікування стан тканин пародонта покращився, причому у пацієнтів 2-ї групи отриманий результат спостерігався протягом півроку (через півроку індекс РМА був нижчим за вихідні дані у 2,5 рази), що свідчить про виражену протизапальну та пародонтопротекторну дію лецитинвмісного фітогелю.

Результати біохімічних досліджень ротової рідини виявили наступне. У пацієнтів із ХКГ на тлі ХГ активність еластази достовірно збільшується у 2,2 рази у порівнянні із результатами соматично здорових пацієнтів, також зміщується рівновага у системі «антиоксидантний захист-перекисні процеси» у бік останніх. У пацієнтів на тлі ХГД, асоційованого із НР, вміст МДА збільшується у 1,1 раз, тоді як активність еластази збільшена у 2,52 рази у порівнянні із даними соматично здорових пацієнтів. Отримані дані свідчать про розвиток запалення у ротовій порожнині пацієнтів із ХАП ШКТ. Стан АОС оцінювали за результатами визначення ферменту каталази та розрахунку індексу АПІ (відношення вмісту МДА до активності каталази), визначення яких вказує на достовірне зниження активності каталази в ротовій рідині (основного антиоксидантного ферменту) – в 1,9 разів, що на тлі посилення запальних процесів призводить до зниження індексу АПІ у 2 рази, що свідчить про зниження антиоксидантного захисту ротової порожнини.

Внаслідок застосування КВФ (кверцетин-біофлавоноїд) та ЛВФ (лецитин є природним фосфоліпідом, який вбудовується в пошкоджену структуру біологічних мембран) у пацієнтів із супутнім хелікобактерним ХГ через 6 місяців знизилась активність запального процесу (зниження активності еластази у пацієнтів 1-ї та 2-ї групи на 36% та 60,7% відповідно, у останніх вдалося досягти відповідних показників соматично здорових пацієнтів та одночасно достовірно нижчих, ніж у пацієнтів 1-ї групи), відбулася нормалізація стану АОС порожнини рота (нормалізація активності каталази та індексу АПІ, через 6 місяців достовірних відмінностей між групами немає). За

результатами біохімічного аналізу ротової рідини застосування КВФ та ЛВФ у пацієнтів із супутнім ХГД, асоційованим із НР, дозволило через 6 місяців знизити активність запального процесу за рахунок зниження активності еластази (через 1 місяць на 38,1% та 46%, через 6 місяців – на 44,4% та 63,5% відповідно) та вмісту МДА (на 11,3 % та 14,3 % відповідно), покращити стан АОС порожнини рота (у пацієнтів 1-ї групи через 1 місяць активність каталази та індекс АПІ зростають в 1,8 та 2,0 рази відповідно, та вже через 6 місяців знижуються до вихідного рівня; в 2-й групі через 1 місяць активність каталази та індекс АПІ зростають у 2,0 та 2,4 рази відповідно, та через 6 місяців спостереження залишилися на тому ж рівні).

Таким чином запропоновані фітогелі показали свою клінічну ефективність у пацієнтів із ХКГ на тлі ХАП ШКТ, які проходять курс антихелікобактерної терапії. Застосування фітогелів чинить позитивний багатосторонній ефект на тканини порожнини рота в цілому та тканини пародонта зокрема, сприяє ліквідації запального процесу в тканинах пародонта, знижує рівень перекисного окиснення ліпідів, підвищує активність антиоксидантної системи порожнини рота та сприяє зниженню проявів ішемії, причому ЛВФ є більш ефективним у порівнянні із КВФ у відділені терміни спостереження.

ИССЛЕДОВАНИЯ ПРОТИВОСУДОРОЖНОЙ АКТИВНОСТИ МЕНТОНА И ЕГО ПРОИЗВОДНЫХ

Бойко Ю.А.¹, Ратовская А.В.¹, Бойко И.А.¹, Шандра А.А.¹, Кравченко И.А.²

¹Одесский национальный медицинский университет, г. Одесса, Украина

²Одесский национальный политехнический университет, г. Одесса, Украина

Согласно данным всемирной организации здравоохранения в настоящее время более 50-ти миллионов человек страдают эпилепсией, что делает данную патологию одним из самых распространенных неврологических расстройств. В связи с высоким распространением эпилепсии, хроническим течением заболевания, что приводит к продолжительному и непрерывному лечению, а также появлением так называемых фармакорезистентных форм эпилепсии, активно продолжается поиск эффективных противоэпилептических препаратов и веществ, обладающих противосудорожной активностью.

Недавними работами была показана противосудорожная активность ментола и некоторых его производных. Это подтолкнула нас к скрининговым исследованиям противосудорожных свойств ментона и некоторых его гидразонов в условиях хронического корнеального киндлинга.

Работа проводилась на белых беспородных мышах (молодые самцы, весом 16-20 г), которые содержались в стандартных условиях экспериментальной клиники Одесского национального медицинского университета. Все эксперименты были проведены согласно этических норм обращения с лабораторными животными. Эпилептических синдром формировали по методике корнеального киндлинга: корнеальные электроды

Безкровна К.С., Файзуллін О.В., Шульга Л.І. ВИВЧЕННЯ ГОСТРОЇ ТОКСИЧНОСТІ РОДОВИКА КОРЕНІВ ЕКСТРАКТУ СУХОГО	130
Бекова Н.Б. ВЛИЯНИЕ НЕКОТОРЫХ ПРЕПАРАТОВ БЛОКИРУЮЩИХ ПОТЕНЦИАЛ ЗАВИСИМИЕ КАЛЬЦЕВИЕ КАНАЛЫ НА ТЕЧЕНИЕ ПРОЛЕФЕРАТИВНОЕ ФАЗЫ ВОСПАЛЕНИЯ	131
Бекчанов Х.К., Зайнутдинов Х.С. РАЗРАБОТКА ЛЕКАРСТВЕННЫХ СРЕДСТВ: ПРОБЛЕМЫ И РЕШЕНИЯ.....	132
Бекчанов Х.К., Зайнутдинов Х.С. О ПОВЫШЕНИИ ЭФФЕКТИВНОСТИ ИССЛЕДОВАНИЙ В ОБЛАСТИ РАЗРАБОТКИ ЛЕКАРСТВЕННЫХ СРЕДСТВ.....	133
Бердиев.Н.Н., Джалилов Х.К. ИЗУЧЕНИЕ СОСТОЯНИЯ РЕГИСТРАЦИИ ЛЕКАРСТВ СОДЕРЖАЩИХ ДИКЛОФЕНАК НАТРИЯ	134
Билан Д.Я., Драгалин И.П., Макаев Ф.З. ПОЛУЧЕНИЕ БИС-АДДУКТА КРОСС-АЛЬДОЛЬНОЙ КОНДЕНСАЦИИ ИНДОЛИН-2,3-ДИОНА С ПРОПАН-2-ОНОМ ПРИ ИСПОЛЬЗОВАНИИ В КАЧЕСТВЕ КАТАЛИЗАТОРА АМИНОКАРАНОЛА.....	136
Бігдан О. А., Парченко В. В. ДЕЯКІ ПЕРЕТВОРЕННЯ ПОХІДНИХ 5-(ТІОФЕН-3-ІЛМЕТИЛ)-4- R_1 -1,2,4-ТРИАЗОЛ-3-ТІОЛУ, ФІЗИКО-ХІМІЧНІ ВЛАСТИВОСТІ СПОЛУК	137
Білецька К.Б. НАРКОТИЧНІ АНАЛЬГЕТИКИ: МІФИ І РЕАЛЬНІСТЬ	138
Бобро Л.М. АСПЕКТИ ВИКЛАДАННЯ ДЕЯКИХ БІОЕТИЧНИХ ПРИНЦИПІВ ЛІКАРЯМ ЗАГАЛЬНОЇ ПРАКТИКИ – СІМЕЙНОЇ МЕДИЦИНИ.....	140
Богату С.І., Рожковський Я.В. АНТИОКСИДАНТНИЙ ВПЛИВ ЛЕЦИТИН- ТА КВЕРЦЕТИНВМІСНОГО ФІТОГЕЛІВ НА ТКАНИНИ ПОРОЖНИНИ РОТА	142
Бойко Ю.А., Ратовская А.В., Бойко И.А., Шандра А.А., Кравченко И.А. ИССЛЕДОВАНИЯ ПРОТИВОСУДОРОЖНОЙ АКТИВНОСТИ МЕНТОНА И ЕГО ПРОИЗВОДНЫХ	144
Бондаренко Д. Л., Маслій Ю. С. ДОСЛІДЖЕННЯ З РОЗРОБКИ ЕМУЛЬГЕЛЮ ДЛЯ ЛІКУВАННЯ ТЕРМІЧНИХ ОПІКІВ	146
Бондарев Є.В. ДОСЛІДЖЕННЯ СТРЕСПРОТЕКТОРНОЇ ДІЇ ПОТЕНЦІЙНИХ ФРИГОПРОТЕКТОРІВ ЗА УМОВ ГОСТРОЇ ЗАГАЛЬНОЇ ХОЛОДОВОЇ ТРАВМИ.....	148
Борисюк І. Ю., Ларіонов В. Б., Валіводзь І. П. ОГЛЯД НОВИХ АНТИКОНВУЛЬСАНТІВ РОСЛИННОГО ТА СИНТЕТИЧНОГО ПОХОДЖЕННЯ	150
Бороменський Д.О., Аль-Маалі Г.А. ВПЛИВ СПОСОБУ КУЛЬТИВУВАННЯ НА НАКОПИЧЕННЯ ГАНОДЕРОВИХ КИСЛОТ ГРИБАМИ РОДУ <i>GANODERMA</i>	152